

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

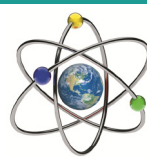
№10(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 582 sahifa,
2-oktyabr, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ashurov Ramzidin Ramazonovich – Psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (Phd), dotsent

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Karimova E.G. – Sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Raxmonova Z. A. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ashurov Ramzidin Ramazonovich – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers "Yangi O'zbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Rakhmonova Z.A. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №136361

MUNDARIJA

Raqamli oliy ta'lim boshqaruvida kommunikativ kreativlikni rivojlantirishning tashkiliy pedagogik mexanizmi	10
Mamatova Xilola Muxiddinovna	
Ta'lim jarayonida sun'iy intellektdan foydalanishning ijobiy va salbiy jihatlari: tizimli tahlil va strategik yondashuvlar	14
Zamira Nishanova	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda muloqot va ijodiy faoliyat orqali o'zini namoyon etish ko'nikmalarini shakllantirish	17
Abdug'afforova Navbahoroy Botirjon qizi	
Raqamli sivilizatsiya davrida oliy ta'limda axborot-analitik kompetensiyani shakllantirishning nazariy-pedagogik asoslari	22
Oybek Davlatov	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishda o'yin texnologiyalarining ahamiyati	27
Bekmuhammedova Muhlisa Abdusattarovna	
Jaloliddin Rumiy asarlarida komil inson va shaxsiy kamolot masalalari	33
Qodirova Madina Odiljon qizi	
Interfaol ta'lim texnologiyalari asosida o'quvchilarning ijodiy va tanqidiy fikrlash kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari	37
Ergasheva Shaxnoza Baxtiyor qizi	
Rhythmic Gymnastics: a Harmony of Art and Sport	42
Hurshida Murzoyeva	
Sport to'garaklari mashg'ulotlarining talaba-yoshlar jismoniy rivojlanishiga ta'siri	46
Jabborova Sevara Asroqul qizi	
Inklyuziv ta'lim sub'yektlari hamkorligini boshqarishning innovatsion pedagogik mexanizmlari	51
Kuranboyeva Ozoda Xakimovna	
Maktabdan tashqari ta'lim muhitining o'quvchilar ijtimoiy-emotsional rivojlanishiga ta'sir etuvchi pedagogik omillari	57
Mexriniso Nosirova	
Yangi O'zbekistonda maktabgacha va maktab ta'limi tizimi uchun zamonaviy pedagog kadrlar tayyorlashning rivojlanish istiqbollari	61
Sodiqova Yulduzxon Maxamat qizi	
Integrating Culture in Language Teaching and Developing Intercultural Tolerance: Pedagogical Approaches and Classroom Implications	65
Tairova Ruzakhon Umidbek qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida darsga ijobiy munosabatlarni shakllantirish va rivojlantirish texnologiyalari	71
Tursunbayeva Yulduz	
Sun'iy intellekt asosidagi adaptiv ta'lim muhitining pedagogik-psixologik nazariy asoslari	75
Xakimov Utkirbek Ilhomjon o'g'li	
O'zbek xalq cholg'ulari orkestri ijrochiligi san'atining rivojlanish tarixi va uning pedagogik ta'limdagi o'rni ...	79
Miskinova Sabina Ziyadxon qizi	
Преодоление узбекско-русской лингвокультурной интерференции при текстоворждении студентов-филологов: методический аспект	85
Тахирова Маъсуда Абдужаббор кизи	
Инновационные методы преподавания русского языка в вузах Узбекистана: развитие коммуникативной и речевой компетенции учащихся	91
Шокаримова Камола Абдуллаевна	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida yumshoq ko'nikmalarni shakllantirishning nazariy-metodologik asoslari....	98
Yakubjonov Xasan Qahramonovich	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ilmiy-ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari	103
Umarov Xusniddin Egamboyevich	
Sport maktabi o'quvchilarida yengil atletika intervalli mashg'ulotlari yordamida chidamlilikni oshirish	107
Shuxrat Xudoyberdiyev Mamayusupovich, Abduqahhorov Nuriddin Xabibulloyevich	
O'zbek va jahon adabiyoti matnlarini qiyosiy tahlil qilishda sun'iy intellekt va kompyuter lingvistikasining o'rni	112
Sodikova Makhliyo	
Milliy va umuminsoniy qadriyatlarga asoslangan harbiy tarbiya metodlari	117
A'zamov Inom Salimjonovich	
Boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining inklyuziv ta'lim sharoitida o'quvchilar bilan ishlashda STEAM yondashuvidan foydalanish metodikasini takomillashtirish	121
Abidjanova Vasila To'likinovna	
Kommunikativ topshiriqlar asosida ingliz tilida gapirish ko'nikmasini rivojlantirishning metodik imkoniyatlari	129
Prenova Gulsara Barlikbayevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining pedagogik nutqiy kompetentligini rivojlantirishning nazariy asoslari	134
Meyliqulova Manzura Abdullayevna	
Kasbiy ta'lim sifatini boshqarishda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish	138
Ne'matova Zarina Furqat qizi	
Kimyoning asosiy tushuncha va qonunlarini aksiomatik asosda talqin qilishning ilmiy-pedagogik ahamiyati	141
Kamolova Nargiza Ibragimovna	
Моделирование процесса формирования патриотизма у курсантов на основе культурного наследия казахской и узбекской интеллигенции	147
Малдыбаев Куандик Бекбауович	
Bo'lajak tarjimonlarda mumtoz asarlardagi leksik-frazeologik birliklarni tarjima qilish kompetensiyasini shakllantirish ("Firdavs ul-iqbol" asari misolida)	152
Borasulova Dilnoza Dilmurodjon qizi	
WHY I+1 is Not the ZPD: Reassessing Input-Based and Sociocultural Accounts of EFL Development	155
Sattarova Zulxumor Nodirbek kizi	
Лингвометодическая компетенция учителя русского языка: генезис понятия и структура в современной педагогической науке	159
Икрамова Мунира Маруфжановна	
Kasbiy axloq va pedagogik madaniyat masalasini tadqiq etishda ilmiy tadqiqot metodlarining o'rni va vazifalari	163
Kazakov Shavkat Norgobilovich	
Kichik maktab yoshidagi bolalar nutq faoliyatida ijtimoiy muhitning psixologik roli	168
Shadiyev Feruz Djaxonovich	
Intellektida nuqsoni bo'lgan kichik maktab yoshidagi o'quvchilarning so'z boyligini boyitishda o'yin texnologiyasidan foydalanish	173
Xolmuxamedova Zilola Azimovna	
PIRLS xalqaro baholash dasturida matn bilan ishlashning asosiy turlari va ularni boshlang'ich ta'limda qo'llash metodikasi	178
Yusupova Gulshiraxan Zinatdinovna	
Ona tili ta'limida sun'iy intellekt vositalaridan foydalanish orqali o'qituvchilarning kasbiy mahoratini oshirish	183
Toshmatova Yulduz Olloqulovna	
Kompetentlikka asoslangan ta'limda pedagogning kasbiy madaniyatining o'rni	190
Xojamov Ilhomjon Rahmonaliyevich	

Boshlang'ich ta'limda darslik va o'quv lug'atlari integratsiyasi asosida o'quvchilarning lingvistik-kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish	195
Ergasheva Tuyg'unoy Shavkatjon qizi	
Bo'lajak musiqa ta'limi o'qituvchilarining raqamli-pedagogik kompetensiyasini rivojlantirishning integrativ-metodik modelini takomillashtirish	201
Ataboyeva Muxlisa Azimjon qizi	
Raqamli ta'lim nazariyasi va metodikasi asosida oliy ta'lim pedagoglarining kasbiy faoliyatini takomillashtirish.....	209
Choriyeva Lobar Fayzullo qizi, Safarov Azamat Rasul o'g'li	
Inklyuziv ta'limda o'quvchilarning individual ehtiyojlarini aniqlash va ularga mos pedagogik yondashuvlarni tashkil etish	214
Avazova Ozoda Ashurali qizi	
Integrativ yondashuv asosida talabalarining kreativ faoliyatini rivojlantirishning pedagogik texnologiyalari ...	219
Abdusabirova Laylo Azizjon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining imloviy savodxonligini oshirish usullari	224
Ashurova Zilolaxon Baxodir qizi	
Boshlang'ich ta'limda Jeopardylabs platformasi asosidagi o'yin-topshiriqlarnig dars samaradorligidagi ahamiyati.....	229
Atayeva Baxrinisa Abduvaxidovna	
Tasviriy san'at talabalarida perseptiv qobiliyatlarni rivojlantirishning pedagogik-psixologik asoslari	233
Bazarova Muyassarxon Maxamadyusubovna	
What Trainee English Teachers Notice in AI-Generated Assessment Tools: Fault Detection in Two Tesol Cohorts	238
Dildora Kdirbayeva	
Zamonaviy didaktik vositalar asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kometensiyasini rivojlantirish mexanizmi.....	246
Ergasheva Ma'mura Suyunovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida "Ilk qadam" milliy o'quv dasturi asosida bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashning pedagogik asoslari.....	250
Ergasheva Umrinisso Komilovna	
Aqli zaif bolalarda kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirishning diagnostik mezonlari va ko'rsatkichlari ...	254
Hamraqulova Durdona Dilshod qizi	
Parent Preparation for Meaningful Participation in Inclusive Education.....	258
Muazzam Bakhtierovna Abdurakhmanova	
Oliy ta'limning nofilologik yo'nalishlarida til ta'limi darsliklari mazmunini bosqichma-bosqich loyihalash	262
Muxamedova Muhlisa Avazjon qizi	
Interyer dizayn ta'limida sun'iy intellekt: bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetensiyasini shakllantirish metodikasi.....	268
Rustamov Kamoliddin Ziyodulla o'g'li	
Differences Between Professional and Amateur Boxing	273
Shuhrat Dilmuradov	
Лингводидактический потенциал интерактивного обучения в развитии речевой компетенции пятиклассников.....	277
Ергашева Эльвира Владимировна	
Теория, метод и профессиональное действие: пути модернизации дисциплины "Методика преподавания родного языка" в педагогическом вузе.....	281
Шоира Баймурадовна Бабаева	
Yozma nutq kompetensiyasini rivojlantirishga yo'naltirilgan kognitiv-grafomotor mashqlar tizimi	285
Rashidova Saida Ravshonbek qizi	
4-sinf o'qish savodxonligi darslarida o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyatini shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari	289
To'xtaxo'jayeva Shaxnoza Muhammadumar qizi	

Ingliz tilini o'qitishda formativ baholash tizimini takomillashtirishning pedagogik asoslari	294
<i>Allayarova Muhabbat Xudayarovna</i>	
Pedagogical Conditions for Establishing an Integrative Approach to Developing Students' Didactic Competence	300
<i>Orazova F. O.</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida empatik liderlikka asoslangan boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish	306
<i>Umarova Moxinur Shukuroxunovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining pedagogik faoliyatini metodik loyihalashning zamonaviy holati va mavjud muammolari.....	312
<i>Temirova Shahloxon Xoshimjon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida lingvistik tafakkurni rivojlantirishning kognitiv-lingvodidaktik asoslari	317
<i>Abdullayeva Dilovar Bahrullayevna</i>	
"Avesto" ta'limotida ma'naviy-axloqiy qarashlarning pedagogik xususiyatlari	321
<i>Aliyev Islambek Tursinbayevich, Ibragimova Farangiza Oybekjon qizi</i>	
O'quvchilarda milliy tuyg'ularni shakllantirishning ilmiy – pedagogik asoslari	326
<i>Begmatova Nasiba Safarbayevna</i>	
Fizikadan nostandart va olimpiada masalalarini yechish orqali o'quvchilarning muhandislik kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi.....	330
<i>Jo'rayev Farxod Isroilovich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda divergent-kasbiy fikrlash kompetensiyasini shakllantirishda kreativ yondashuvning didaktik imkoniyatlari.....	338
<i>Xolbo'tayeva Dilfuza Usmon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida vaqtni boshqarish kompetensiyalarini shakllantirishda mustaqil ta'lim topshiriqlarining pedagogik imkoniyatlari.....	346
<i>Norova Nargiza Xalmamat qizi</i>	
Katta yoshdagi ayollarda metabolik salomatlikni yaxshilashga yo'naltirilgan sog'lomlashtiruvchi jismoniy mashg'ulotlar metodikasi	350
<i>Ruziyeva Raxima Bobojonovna</i>	
Technology-Integrated English Writing Instruction: a Tpack-Based Approach to Competence Development.....	357
<i>Omonova Maftuna Shermatovna</i>	
Disleksiyali o'quvchilar bilan individual ishlashning psixologik-pedagogik asoslari	362
<i>Toshpo'latova Go'zal Fayzullo qizi</i>	
Maktab o'quvchilarini jismoniy va ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda o'lkashunoslik-turistik faoliyatning integrativ pedagogik modeli (Qashqadaryo viloyati misolida).....	366
<i>Yodgorov Mansurjon Abduraximovich</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalaridan ingliz tili ta'limida foydalanishning ahamiyati	372
<i>Buriyeva Zarnigor Tolibjonovna</i>	
Ko'p qirrali figuralarni o'rgatishda raqamli platformalardan yoki dasturlardan o'rganish metodikasi	376
<i>Uraimova Durdona Baxodirjon qizi</i>	
O'zbekiston va Amerika Qo'shma Shtatlari ta'lim tizimida maktab boshqaruvining innovatsion mexanizmlarini qiyosiy tahlil qilish	381
<i>Jamolov Fazliddin Nuriddin o'g'li</i>	
Sun'iy intellektli o'quv vositalarini yaratuvchi ta'lim muhitlarining qiyosiy tahlili.....	387
<i>Sadikova Dilshoda Aminjon qizi</i>	
Bo'lajak maktabgacha ta'lim pedagoglarida mediatarbiya orqali tanqidiy fikrlashni rivojlantirish metodikasi...	392
<i>Umirzoqova Malika Mamadi qizi</i>	
Kasbiy ta'lim o'quvchilarining liderlik kompetentligini raqamli kollaborativ faoliyatda rivojlantirish bo'yicha xorijiy yondashuvlar.....	397
<i>Sanayeva Sogdiana Ziyadullayevna</i>	

Bo'lajak o'qituvchilarda raqamli ijodkorlikni shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari	403
<i>Sotbarova Dilfuza Ilhom qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ingliz tilida produktiv muloqot ko'nikmalarini akmeologik yondashuv va storytelling texnologiyasi asosida rivojlantirish metodikasini takomillashtirish.....	409
<i>Turdiyeva Feruza Sobirjon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida individual yondashuvning yetishmasligi va ta'lim sifatiga ta'siri.....	417
<i>Xushnazarova Ma'mura Nodirovna, Mannopova Nilufar Ziyovuddin qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida pedagogik baholash va psixologik tashxis: farqlanishi va tarbiyachi kasbiy vakolatining chegaralari	422
<i>Зайнутдинова Дилобар Нуритдиновна</i>	
Geometriya o'qitish metodikasini takomillashtirishda turk geometriyasi masalalarini yechish usullaridan foydalanishning ahamiyati.....	429
<i>Imomnazarova Nurjaxon Toktaboyevna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'limni rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	436
<i>Otahanova Manzura G'ofurovna</i>	
Predikativlik - umumlingvistik qonuniyat (ingliz, fransuz va o'zbek tillari misolida).....	441
<i>Kurbanova Raxima Abdullayevna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalashning ahamiyati	450
<i>Eshmuratova Gauxar Maxsudovna</i>	
Badiiy matnlar asosida talabalarining lingvomadaniy kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	455
<i>Ochilxonov Abduljalolxon Davron o'g'li</i>	
O'qituvchining kasbiy faoliyatida oilaviy omilning ijtimoiy-psixologik ahamiyati.....	461
<i>Turdimatova Elnaza Erkinjon qizi</i>	
Pedagogik amaliyot pedagogik otm talabasi uchun ijtimoiy, kasbiy moslashuv maktabi sifatida	465
<i>Choriyeva Mehribonu Baxtiyor qizi</i>	
Implementing Competency-Based Education (CBE) in English Language Teaching: Principles, Frameworks, and Performance-Based Assessment.....	470
<i>Erkinova Lutfiya Qudratovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarda kasbiy-pedagogik madaniyatni rivojlantirish texnologiyasi	474
<i>Giyasova Mushtariy Abdiganiyevna</i>	
Ta'lim samaradorligini ta'minlashda axborot ta'lim resurslari imkoniyatlari.....	477
<i>Qurbonova Nafisa Ilxom qizi, Meyliyeva Shahodat Ulug'bek qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida inklyuziv ta'limni tashkil etishning pedagogik shart-sharoitlari.....	481
<i>Umarova Marg'uba Ulug'bek qizi</i>	
Alaliyali bolalarda nutqkompetensiyasini rivojlantirishning neyrokognitiv multimodal texnologiyalari	484
<i>Usarova Madina Odil qizi</i>	
Raqamli avlodda "4K" kompetensiyalarini rivojlantirishda pedagogik-didaktik imkoniyatlari	489
<i>Haqnazarova Sarvina Kuvat qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida qat'iyatlilik, mas'uliyat, sabr-toqat, mustaqillik va maqsadga intiluvchanlikni tarbiyalash	492
<i>Ma'rufjonova Rohila Lutfulla qizi</i>	
Talabalarda sog'lom turmush tarzi va hayotiy ko'nikmalarni rivojlantirishning didaktik jihatlarini	497
<i>Otanazarova Anora Og'aboy qizi</i>	
Talabalar jismoniy faolligini oshirishda sog'lom turmush tarzi, motivatsiya va kompetensiyaviy yondashuvning integratsiyasi.....	502
<i>Sirojov Otajon Orifjonovich</i>	
Maktabda sport tadbirlarini tashkil qilish va o'tkazish texnologiyasi	507
<i>Urinova Firuza Azimovna</i>	
Katta yoshdagi ingliz tili o'rganuvchilarining kognitiv kompetensiyalarini rivojlantirishga yo'naltirilgan individual ta'lim trayektoriyalarini loyihalashning nazariy-metodik asoslari	512
<i>Yoqubjanova Diyora Dilshodbek qizi</i>	

Ta'lim platformalaridan foydalanish asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining funksional savodxonligini rivojlantirish imkoniyatlari.....	518
Oynabekova Sojida Akbar qizi	
Shaxsga yo'naltirilgan o'qitish tizimida pedagogik monitoringning tarkibiy tuzilmasi va mazmunini takomillashtirish.....	524
Choriyeva Z. T., Tog'ayeva Shahrizoda	
Maxsus pedagogika fanlarida nazariya va amaliyot uyg'unligini ta'minlash usullari hamda texnologiyalari...	529
Maqsudova Nodira Alijonovna	
Nutqida nuqsoni bo'lgan bolalarning bog'langan nutqini rivojlantirishda kreativ storytelling texnologiyasidan foydalanish.....	534
Keldiyarova Vazira Botirovna	
Ta'lim tizimida iqtisodiy savodxonlikni rivojlantirishning nazariy-tarixiy evolyutsiyasi va metodologik asoslari.....	540
Sharipova Go'zal Jumanazar qizi	
Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarida kreativlikni rivojlantirish samaradorligi	544
Soliyeva Shoir Abdurashitovna	
Talabalarning psixoemotsional barqarorligini ta'minlovchi hissiyotlarni boshqarish mexanizmlari	552
Musinova Nozira Mirzadjanovna	
Ta'lim tizimini boshqarishda boshqaruv tamoyillarining o'rni va ahamiyati	557
Rajabova Nargiza Ahmadovna	
Alfa avlodida qadriyatlar rivojlanishida sun'iy intellekt vositalaridan foydalanishning ijobiy va salbiy jihatlari	563
Jo'rayeva Difuza Abdug'aniyevna	
Boshlang'ich ta'limda kreativ fikrlashni rivojlantirishning innovatsion pedagogik texnologiyalari	569
Jumayeva Muxlisa Shokir qizi	
Tarkibida azot, oltingugurt va fosfor saqlagan ligandlarda silikagel matritsasiga nokovalent immobillangan 3d-metallar kompleks birikmalari sintezi	575
Xudoyorova Nilufar Qaxramon qizi	

SHAXSGA YO'NALTIRILGAN O'QITISH TIZIMIDA PEDAGOGIK MONITORINGNING TARKIBIY TUZILMASI VA MAZMUNINI TAKOMILLASHTIRISH

Choriyeva Z. T.

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti

"Pedagogika va o'qitish metodikasi" kafedrası dotsenti, p.f.f.d.

Tog'ayeva Shahrizoda

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada shaxsga yo'naltirilgan o'qitish tizimida pedagogik monitoringning nazariy-metodologik asoslari, tarkibiy tuzilmasi va mazmunini takomillashtirish masalalari yoritiladi. O'quvchining individual imkoniyatlari, ehtiyojlari, qiziqishlari, qobiliyatlari va rivojlanish dinamikasini muntazam o'rganish pedagogik monitoringning muhim vazifasi sifatida asoslanadi. Monitoringning maqsadli, diagnostik, tahliliy, prognostik, korreksion va refleksiv komponentlari o'zaro bog'liqlikda tahlil qilinadi. Shuningdek, mezon va indikatorlardan foydalanish, individual rivojlanish trayektoriyasini aniqlash, portfolio, o'z-o'zini baholash, o'zaro baholash hamda raqamli vositalardan foydalanish imkoniyatlari ko'rib chiqiladi. Tadqiqot yakunida diagnostika, tahlil, prognoz, korreksiya, qayta monitoring va refleksiyani yagona siklga birlashtiruvchi takomillashtirilgan model taklif etiladi.

Kalit so'zlar: shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, pedagogik monitoring, pedagogik diagnostika, individual rivojlanish, baholash, mezon, indikator, kompetensiya, refleksiya, qayta aloqa, ta'lim sifati.

Abstract: This article examines the theoretical and methodological foundations, structural components and directions for improving pedagogical monitoring in learner-centered teaching. The need to systematically study learners' individual abilities, needs, interests, competencies and development dynamics is substantiated. The target, diagnostic, analytical, prognostic, corrective and reflexive components of monitoring are analyzed. The article considers the use of criteria and indicators, individual learning trajectories, portfolios, self-assessment, peer assessment and digital tools. A model integrating diagnosis, analysis, prognosis, correction, re-monitoring and reflection is proposed.

Key words: learner-centered education, pedagogical monitoring, diagnostics, individual development, assessment, criteria, indicators, competence, reflection, feedback.

Аннотация: В статье рассматриваются теоретико-методологические основы, структурные компоненты и направления совершенствования педагогического мониторинга в системе личностно-ориентированного обучения. Обосновывается необходимость систематического изучения индивидуальных возможностей, потребностей, интересов, способностей и динамики развития обучающихся. Анализируются целевой, диагностический, аналитический, прогностический, коррекционный и рефлексивный компоненты мониторинга. Рассматриваются возможности использования критериев и индикаторов, индивидуальной образовательной траектории, портфолио, самооценки, взаимооценки и цифровых инструментов.

Ключевые слова: личностно-ориентированное обучение, педагогический мониторинг, диагностика, индивидуальное развитие, оценивание, критерий, индикатор, компетентность, рефлексия, обратная связь.

KIRISH

Pedagogika - ijtimoiy fan sifatida doimiy harakatda bo'ladi, jamiyatning rivojlanishi bilan birgalikda yangi bilimlarga mos ravishda yangi tushunchalar bilan boyib boradi.

Zamonaviy ta'limda o'quvchi shaxsini ta'lim jarayonining faol subyekti sifatida e'tirof etish, uning individual ehtiyojlari va rivojlanish imkoniyatlarini hisobga olish muhim metodologik yo'nalishga aylandi. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv ta'lim mazmuni va metodlarini o'quvchining tayyorgarligi, qiziqishi, qobiliyati hamda rivojlantirish sur'atiga moslashtirishni talab etadi.

Bunday sharoitda pedagogik monitoring faqat yakuniy natijani qayd etuvchi nazorat vositasi bo'lib qolmasligi kerak. U o'quvchining rivojlanish dinamikasini muntazam kuzatish, muammolarni aniqlash, ularning sabablarini tahlil qilish, keyingi rivojlanishni prognozlash va ta'lim jarayoniga korreksion o'zgartirishlar kiritishni ta'minlaydigan tizim sifatida tashkil etilishi lozim.

O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasi ma'lumotlarida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim jarayonida pedagogik monitoring tarkibi va mazmunini takomillashtirish alohida ilmiy tadqiqot yo'nalishi sifatida qayd etilgan. Mazkur tadqiqotda o'quvchining subyektiv rivojlanish trayektoriyasi, pedagogik monitoring modeli, diagnostik komponentlar, qayta aloqa va monitoringning tashkiliy shartlari bilan bog'liq ilmiy natijalar keltirilgan ^[1].

G. Karimovanning tadqiqotida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim jarayonida pedagogik monitoring tarkibi va mazmunini takomillashtirish masalalari tadqiq etilgan. Muallif monitoringni o'quvchi rivojlanishi va ta'lim jarayonining sifat ko'rsatkichlarini tahlil qilish bilan bog'laydi ^[2].

Monitoring mazmunini faqat bilim natijalari bilan cheklanmasdan, o'quvchining motivatsiyasi, faolligi, qobiliyatlari va individual-psixologik xususiyatlarini ham qamrab oluvchi tizim sifatida tashkil etish zarur ^[3].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Pedagogik monitoring masalasi o'zbek pedagogik tadqiqotlarida izchil o'rganib kelinmoqda. Mavzuga yaqin ilmiy ishlarda monitoringning diagnostik, tahliliy, prognostik va korreksion funksiyalari, o'quvchining individual xususiyatlarini aniqlash hamda zamonaviy baholash vositalaridan foydalanish masalalari yoritilgan ^[2-5].

G. Karimova tadqiqotida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim jarayonida pedagogik monitoringning muhim jihatlari o'rganilib, monitoring o'quvchi rivojlanishi va ta'lim jarayonining sifat ko'rsatkichlarini tahlil qilish bilan bog'liq holda yoritilgan ^[2].

J. Qodirov tomonidan olib borilgan tadqiqotda esa shaxsga yo'naltirilgan ta'lim jarayonida pedagogik monitoringni amalga oshirish omillariga e'tibor qaratilgan ^[3].

O. U. Eshmanov va N. A. Shonazarova tadqiqotlarida pedagogik monitoringning tarkibi va mazmunini takomillashtirish masalalari ko'rib chiqilgan ^[4].

D. F. Elmurodova va Z. T. Choriyeva ishida ham shaxsga yo'naltirilgan ta'lim jarayonida pedagogik monitoring tarkibi va mazmunini takomillashtirish masalasi tadqiq etilgan ^[5].

Mavzu bo'yicha 2024–2026-yillarda ilmiy ishlarning e'lon qilinganligi ushbu masalaning bugungi kunda ham dolzarb ekanini ko'rsatadi.

Mazkur tadqiqotda mavjud ilmiy ishlardan farqli ravishda, pedagogik monitoringning tarkibiy komponentlarini o'zaro bog'langan yagona tizim sifatida tashkil etish, monitoring natijalarini individual pedagogik korreksiya bilan bog'lash hamda diagnostika, tahlil, prognoz, korreksiya, qayta monitoring va refleksiyani yagona sikl asosida amalga oshirishga alohida e'tibor qaratiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur maqolada tizimli, shaxsga yo'naltirilgan, faoliyatga yo'naltirilgan va kompetensiyaviy yondashuvlar metodologik asos sifatida qabul qilindi. Tadqiqotda ilmiy-pedagogik adabiyotlarni tahlil qilish, qiyoslash, umumlashtirish, modellashtirish, pedagogik kuzatuv va diagnostik yondashuvlardan foydalanish taklif etiladi.

Mavjud ishlardan farqli ravishda, maqolada monitoringning tarkibiy qismlarini yagona siklga birlashtirishga va monitoring natijasini bevosita individual pedagogik korreksiya hamda qayta monitoring bilan bog'lashga urg'u beriladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Pedagogik monitoring - ta'lim jarayonining holati, natijalari va rivojlanish dinamikasi haqida muntazam axborot olish, ushbu axborotni tahlil qilish va natijalar asosida pedagogik qarorlar qabul qilishga xizmat qiluvchi tizimli faoliyatdir.

Monitoringning asosiy vazifasi o'quvchi haqida bir martalik xulosa chiqarish emas, balki vaqt davomida o'zgarishlarni kuzatish va aniqlangan ehtiyojlarga mos pedagogik ta'sir choralari belgilashdan iborat. Monitoringni nazorat bilan aynanlashtirish to'g'ri emas. Nazorat ko'pincha muayyan vaqt kesimidagi natijani aniqlashga yo'naltiriladi, monitoring esa jarayonning vaqt davomida qanday o'zgarayotganini ko'rsatadi. Shu sababli monitoringning diagnostik, rivojlantiruvchi va boshqaruv funksiyalari bir-birini to'ldiradi.

Shaxsga yo'naltirilgan ta'limda monitoring obyekti faqat o'quvchining bahosi emas. Bilim, amaliy ko'nikma, kompetensiya, o'quv motivatsiyasi, mustaqillik, ijodkorlik, kommunikativlik, refleksiya va individual rivojlanish sur'ati ham kuzatilishi kerak.

Pedagogik Monitoringning Tarkibiy Tuzilmasi

Tadqiq etilgan manbalar asosida shaxsga yo'naltirilgan pedagogik monitoringning quyidagi tarkibiy qismlarini ajratish mumkin: maqsadli, faollik, mustaqillik, kommunikativ va refleksiya kabi ko'rsatkichlarni ham kuzatish maqsadga muvofiq ^[2; 3].

1. **Maqsadli komponent** - monitoring maqsadi, vazifalari va kutilayotgan natijalarni belgilaydi.
2. **Diagnostik komponent** - o'quvchining boshlang'ich va joriy holatini aniqlaydi.
3. **Axborot komponenti** - ma'lumotlarni yig'ish, saqlash va tizimlashtirishni ta'minlaydi.
4. **Tahliliy komponent** - olingan ma'lumotlarning mazmuni va dinamikasini tahlil qiladi.
5. **Prognostik komponent** - keyingi rivojlanish istiqbollarini belgilaydi.
6. **Korreksion komponent** - aniqlangan ehtiyojlarga mos pedagogik o'zgartirishlarni amalga oshiradi.
7. **Refleksiv komponent** - o'quvchining o'z natijalarini anglash va baholashini ta'minlaydi.

Mazkur komponentlar alohida-alohida emas, balki uzluksiz sikl sifatida ishlashi kerak. Shunda u o'z ta'sirini ko'rsatadi.

Monitoring Mazmunini Takomillashtirish Yo'Nalishlari

Monitoring mazmunini takomillashtirish, avvalo, baholash obyektlarini kengaytirishni talab etadi. O'quvchining faqat o'zlashtirish ko'rsatkichlarini qayd etish uning shaxsiy rivojlanishini to'liq aks ettirmaydi.

Birinchi yo'nalish - **individual rivojlanish ko'rsatkichlarini kengaytirish**. Monitoringda o'zlashtirish natijalaridan tashqari motivatsiya, faollik, mustaqillik, kommunikativlik va refleksiya kabi ko'rsatkichlarni ham kuzatish maqsadga muvofiq ^[2; 3]. Bunda o'quvchining tayyorgarlik darajasi, qiziqishlari, ta'lim olish sur'ati va qobiliyatlari hisobga olinadi.

Ikkinchi yo'nalish - **monitoringni dinamik xarakterga keltirish**. O'quvchining muayyan vaqtdagi natijasidan ko'ra, uning oldingi holatiga nisbatan o'zgarishini aniqlash shaxsga yo'naltirilgan yondashuvga mos keladi ^[1].

Uchinchi yo'nalish - **kompetensiyalarni baholash**. Bilimning amaliy vaziyatlarda qo'llanishi, muammoni hal qilish, muloqot qilish va mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmalari monitoring mazmuniga kiritiladi.

To'rtinchi yo'nalish - **refleksiv faoliyatni o'rganish**. O'quvchi o'zining yutuqlari, qiyinchiliklari va keyingi maqsadlarini tahlil qilishga jalb etiladi.

Beshinchi yo'nalish - **monitoring natijalaridan individual ta'lim trayektoriyasini shakllantirishda foydalanish**.

Mezon Va Indikatorlar Tizimi

Pedagogik monitoringning obyektivligini ta'minlash uchun mezon va indikatorlar aniq ishlab chiqilishi lozim. Masalan, "mustaqil ta'lim olish" mezonni topshiriqni rejalashtirish, axborotni izlash, vazifani mustaqil bajarish va o'z ishini baholash indikatorlari orqali aniqlanishi mumkin.

"Kommunikativ kompetensiya" mezonini esa fikrni aniq ifodalash, suhbatdoshni tinglash, guruhda hamkorlik qilish va o'z fikrini dalillar bilan asoslash kabi indikatorlar asosida baholanadi.

Indikatorlarning aniq belgilanishi subyektiv baholash xavfini kamaytiradi va o'quvchi rivojlanishini turli vaqt kesimlarida taqqoslash imkonini beradi.

Zamonaviy Baholash Vositalari

Shaxsga yo'naltirilgan monitoringda portfolio, o'z-o'zini baholash, o'zaro baholash, loyiha topshiriqlari, kuzatuv, diagnostik testlar va raqamli vositalardan kompleks foydalanish maqsadga muvofiq.

Portfolio o'quvchining ma'lum davrdagi ishlari va yutuqlarini jamlab, rivojlanish dinamikasini ko'rsatadi. O'z-o'zini baholash refleksiv kompetensiyani kuchaytiradi. O'zaro baholash esa o'quvchilarni mezonlar asosida fikr bildirishga o'rgatadi.

Raqamli monitoring vositalari ma'lumotlarni tizimlashtirish, natijalarni tezkor ko'rish va individual rivojlanish tarixini saqlash imkonini beradi. Biroq raqamli ko'rsatkichlar pedagogik qarorning o'rnini to'liq bosa olmaydi; ularni o'qituvchining professional tahlili bilan uyg'unlashtirish zarur.

Takomillashtirilgan Pedagogik Monitoring Modeli

Maqolada quyidagi model taklif etiladi:

MAQSADNI BELGILASH → DASTLABKI DIAGNOSTIKA → MEZON VA INDIKATORLARNI ANIQLASH → MUNTAZAM MONITORING → NATIJALARNI TAHLIL QILISH → INDIVIDUAL KORREKSIYA → QAYTA DIAGNOSTIKA → REFLEKSIYA → INDIVIDUAL RIVOJLANISH TRAYEKTORIYASINI YANGILASH.

Modelning yangiligi monitoringni “tekshirish” bosqichida tugatmasdan, uning natijasini keyingi pedagogik faoliyatga qayta ulashdir. Shunday qilib, monitoring natijasi yangi ta’limiy maqsadni belgilash uchun boshlang’ich ma’lumotga aylanadi.

Ushbu model OAK ma’lumotlarida qayd etilgan shaxsga yo’naltirilgan monitoring modeli, diagnostik komponentlarni takomillashtirish va qayta aloqani kuchaytirish g’oyalari bilan uyg’un, biroq mazkur maqolada ular yagona siklik amaliy model ko’rinishida tizimlashtiriladi ^[1].

Pedagogik Shart-Sharoitlar

Monitoring samaradorligi uchun quyidagi tashkiliy-pedagogik shartlar muhim:

- monitoringning muntazamligi;
- aniq mezon va indikatorlar;
- individual yondashuv;
- o’quvchiga tushunarli qayta aloqa;
- natijalardan amaliy foydalanish;
- o’z-o’zini baholash va refleksiyaning rivojlantirish;
- raqamli vositalardan oqilona foydalanish;
- o’qituvchining monitoring natijalarini pedagogik jihatdan to’g’ri talqin qila olishi.

Ayniqsa, monitoring natijalari faqat hisobot yoki reyting uchun ishlatilmasligi kerak. Natija pedagogik qarorga olib kelishi - ya’ni qo’shimcha mashg’ulot, differensial topshiriq, individual maslahat, metodni o’zgartirish yoki yangi maqsad belgilash bilan yakunlanishi zarur.

Mavzu bo’yicha mavjud manbalar pedagogik monitoringning diagnostik, tahliliy, prognostik va korreksion jihatlarini yoritadi ^[2-5].

OAK materiallarida esa shaxsga yo’naltirilgan ta’lim jarayonida o’quvchining subyektiv rivojlanish trayektoriyasi va qayta aloqa masalalari alohida ilmiy yangilik sifatida qayd etilgan ^[1].

Shu asosda monitoringni takomillashtirishda ikki jihat muhim:

birinchisi - o’quvchining individual rivojlanishini aniqlash;

ikkinchisi - aniqlangan ma’lumotni pedagogik amaliyotga qaytarish.

Agar monitoring natijasi ta’lim metodiga, topshiriqqa yoki individual rivojlanish rejasiga ta’sir qilmasa, monitoringning rivojlantiruvchi funksiyasi to’liq ishlamaydi.

Shuning uchun monitoringning asosiy samaradorlik mezoni faqat yig’ilgan ma’lumotlar hajmi emas, balki ushbu ma’lumotlar asosida qabul qilingan pedagogik qarorlarning aniqligi va foydaliligidir.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Shaxsga yo’naltirilgan o’qitish tizimida pedagogik monitoring ta’lim sifatini ta’minlash va o’quvchi shaxsining individual rivojlanishini qo’llab-quvvatlashning muhim mexanizmi hisoblanadi.

Tadqiqot tahlili shuni ko’rsatadiki, monitoringni maqsadli, diagnostik, axborot, tahliliy, prognostik, korreksion va refleksiv komponentlardan tashkil topgan yagona tizim sifatida tashkil etish maqsadga muvofiq. Bunda o’quvchining faqat bilim darajasi emas, balki kompetensiyasi, mustaqilligi, ijodkorligi, kommunikativligi, motivatsiyasi va refleksiv faoliyati ham hisobga olinishi lozim.

Maqolada taklif etilgan “diagnostika → tahlil → prognoz → korreksiya → qayta monitoring → refleksiya” modeli monitoringni uzluksiz rivojlantiruvchi siklga aylantiradi. Ushbu yondashuv individual ta’lim trayektoriyasini shakllantirish, o’qitish metodlarini moslashtirish va o’quvchining rivojlanish dinamikasini aniqroq kuzatish imkonini beradi.

Kelgusidagi tadqiqotlarda mazkur modelni tajriba-sinov ishlari orqali tekshirish, indikatorlarning validligi va ishonchligini aniqlash hamda turli ta’lim bosqichlarida uning samaradorligini statistik jihatdan baholash maqsadga muvofiq.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasi. "Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim jarayonida pedagogik monitoring tarkibi va mazmunini takomillashtirish" mavzusidagi dissertatsiya bo'yicha ma'lumotlar. - OAK rasmiy sayti.
2. Karimova G. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim jarayonida pedagogik monitoringning muhim jihatlari // Xalq ta'limi. - 2017.
3. Qodirov J. Shaxsga yo'naltirilgan jismoniy tarbiya ta'limi jarayonida pedagogik monitoringni amalga oshirish omillari // FarDU ilmiy xabarlar. - 2023. - T. 29, № 1. - B. 22.
4. Eshmanov O. U., Shonazarova N. A. Shaxsga yo'naltirilgan ta'limi jarayonida pedagogik monitoringni tarkibi va mazmunini oshirish omillari // Ta'lim fidoyilari. - 2024.
5. Elmurodova D. F., Choriyeva Z. T. Pedagogik monitoring tarkibi va mazmunini shaxsga yo'naltirilgan ta'lim jarayonida takomillashtirish // TADQIQOTLAR jahon ilmiy-metodik jurnali. - 2026. - 83-son, 5-qism. - B. 92-98.
6. Tolipov O'. Q., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. - Toshkent: Fan, 2006.
7. Azizxo'jayeva N. N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. - Toshkent: Fan va texnologiya, 2006.
8. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardaev A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar. - Toshkent: Iste'dod, 2008.
9. Selevko G. K. Sovremennye obrazovatelnye tehnologii. - Moskva: Narodnoe obrazovanie, 1998.
10. O'zbekiston Respublikasi. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun. O'RQ-637-son1, 23.09.2020.

1 <https://lex.uz/docs/-5013007>

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №10(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.